

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Ireny Noskové a soudců Mgr. Lubora Veselého a JUDr. Zoji Dvořákové ve věci žalobkyně: **Andrea J.**, nar. xxx, bytem xxx, xxx, zast. Mgr. Robertem Cholenským, advokátem se sídlem Brno, Bolzanova 5, proti žalovanému: **Česká republika – Ministerstvo spravedlnosti**, se sídlem Praha 2, Vyšehradská 16, o **20.303,- Kč**, k odvolání žalobkyně a žalovaného proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 13. ledna 2012, č.j. 20 C 137/2011-87,

t a k t o :

- I. Rozsudek soudu I. stupně se ve vyhovujícím výroku **potvrzuje**, v zamítavém výroku se **mění** jen tak, že žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni 10.000,- Kč do tří dnů od právní moci rozsudku, jinak se i v tomto výroku **potvrzuje**.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni na náhradu nákladů řízení před soudem I. stupně 15.739,- Kč a na náhradu nákladů odvolacího řízení 11.565,- Kč, to vše do tří dnů od právní moci rozsudku k rukám advokáta Mgr. Roberta Cholenského.

O d ů v o d n ě n í

Uvedeným rozsudkem soud I. stupně uložil žalovanému povinnost zaplatit žalobkyni 303,- Kč a na nákladech řízení 10.627,20 Kč k rukám zástupce žalobkyně, to vše do tří dnů od právní moci rozsudku, a zamítl žalobu co do částky 20.000,- Kč.

Vycházel ze zjištění, že usnesením Policie ČR ze dne 1.6.2010 bylo proti žalobkyni zahájeno trestní stíhání pro spáchání přečinu ohrožování výchovy dítěte. Usnesení bylo žalobkyni doručeno 18.10.2010, dne 29.10.2010 byla podána obžaloba, dne 1.11.2010 vydal Okresní soud v Kroměříži trestní příkaz, kterým žalobkyni uznal vinnou ze spáchání uvedeného přečinu, proti trestnímu příkazu podala žalobkyně odpor, dne 13.1.2011 se konalo hlavní líčení, při kterém byl vyhlášen rozsudek, jímž byla žalobkyně zproštěna obžaloby, rozsudek nabyt téhož dne právní moci. Dopisem ze dne 28.3.2011 žalobkyně uplatnila u žalovaného nárok na náhradu škody ve výši 303,- Kč a nárok na zadostiučinění za nemajetkovou újmu ve výši 20.000,- Kč v souvislosti s uvedeným trestním řízením, žalovaný ve svém stanovisku ze dne 13.5.2011 neshledal nároky žalobkyně opodstatněnými. Po právní stránce soud I. stupně poukázal na ust. § 13 a § 31a zák. č. 82/98 Sb. a konstatoval, že úkony orgánů činných v trestním řízení byly činěny v přiměřených lhůtách, samotné trestní řízení trvalo přiměřenou dobu, k nesprávnému úřednímu postupu v jeho průběhu nedošlo. S ohledem na skutečnost, že žalobkyně byla v trestním řízení zproštěna obžaloby, je třeba považovat usnesení o zahájení trestního stíhání za nezákonné rozhodnutí, žalobkyni nelze klást k tíži, že proti tomuto usnesení nepodala stížnost. Dále soud I. stupně uvedl, že žalobkyni v souvislosti s trestním řízením vznikla škoda ve výši 303,- Kč, tuto částku žalobkyně byla nucena vynaložit na cestu k hlavnímu líčení konanému u Okresního soudu v Kroměříži. Požadavek žalobkyně na přiznání zadostiučinění za nemajetkovou újmu soud I. stupně neshledal opodstatněným, neboť trestní řízení netrvalo dlouhou dobu, obava žalobkyně o osud jejích dětí v souvislosti s trestním stíháním se ukázala jako lichá, k medializaci daného případu došlo až poté, co bylo ve věci rozhodnuto zprošťujícím rozsudkem. Za tohoto stavu postačuje konstatování porušení práva, poskytnutí finančního zadostiučinění by nebylo adekvátní. Z těchto důvodů soud I. stupně vyhověl žalobě co do částky 303,- Kč, ve zbytku ji zamítl a výrok o nákladech řízení odůvodnil § 142 odst. 3 o.s.ř.

Rozsudek napadli odvoláním oba účastníci.

Žalobkyně namítala, že každé nezákonné trestní stíhání je závažným zásahem do základních práv jednotlivce, v případě osoby, která nebyla dříve stíhána, by přiznání náhrady za nemajetkovou újmu mělo být pravidlem, opačný přístup by byl znevážením základních svobod demokratické společnosti. Dále uvedla, že trestní stíhání v ní vyvolávalo pocity strachu a nejistoty včetně obav, že může zhoršit její pozici v řízení o nařízení dohledu nad výchovou jejích dětí, navíc došlo i k medializaci jejího případu. Závěrem navrhla, aby odvolací soud v zamítavém výroku napadený rozsudek změnil a žalobě vyhověl.

Žalovaný namítal, že trestní stíhání žalobkyně bylo zahájeno a probíhalo v době, kdy jednání žalobkyně naplňovalo všechny znaky trestného činu, ke zproštění obžaloby došlo až v důsledku rozsudku Nejvyššího správního soudu, který provedl výklad ust. § 46 odst. 1 zák. č. 258/2000 Sb. Zdůraznil, že žalobkyně o trestní řízení nejevila zájem, až do vydání trestního příkazu nevyužila žádných prostředků na ochranu svých práv a nespolupracovala s orgány činnými v trestním řízení, trestní stíhání si tedy zavinila sama a již před jeho zahájením se o své děti řádně nestarala. Závěrem navrhl, aby odvolací soud ve vyhovujícím výroku napadený rozsudek změnil a žalobu zamítl.

Odvolací soud přezkoumal z podnětu odvolání obou účastníků napadený rozsudek i řízení předcházející jeho vyhlášení podle § 212 a § 212a o.s.ř. a shledal částečně důvodným odvolání žalobkyně.

Žalobkyně se domáhá náhrady škody a přiměřeného zadostiučinění za nemajetkovou újmu, které jí měly vzniknout v důsledku nezákonného trestního stíhání. V řízení bylo prokázáno (a není ani sporné), že žalobkyně byla stíhána pro přečin ohrožování výchovy dítěte, který měla spáchat tím, že v období od 10.12.2009 do 18.5.2010 odmítla povinné očkování svých nezletilých dcer, pravomocným rozhodnutím soudu byla obžaloby zproštěna. Žalobkyni tedy přísluší nárok na náhradu škody i nárok na zadostiučinění za vzniklou nemajetkovou újmu podle § 7, § 8 a § 31a odst. 1, 2 zák. č. 82/98 Sb., neboť s ohledem na konečné zprošťující rozhodnutí je třeba na usnesení o zahájení trestního stíhání žalobkyně hledět jako na nezákonné rozhodnutí. Soud I. stupně správně konstatoval, že za stavu, kdy proti žalobkyni byla podána obžaloba, lze mít za to, že podání stížnosti proti usnesení o zahájení trestního stíhání by se jevílo jako zcela neefektivní, a proto žalobkyni nelze klást k tíži, pokud uvedenou stížnost nepodala (viz právní názory podrobně rozvedené v nálezu Ústavního soudu ze dne 6.12.2011, sp.zn. Pl. ÚS 35/09). Žalobkyni rovněž nelze vytýkat, že nespolupracovala s orgány činnými v trestním řízení, neboť je pouze věcí obviněného (obžalovaného), jakou taktiku při své obhajobě zvolí.

V příčinné souvislosti s nezákonným trestním stíháním vznikla žalobkyni škoda ve výši 303,- Kč, tuto částku byla žalobkyně nucena vynaložit na dopravu k Okresnímu soudu v Kroměříži, kde probíhalo hlavní líčení v předmětné trestní věci.

Pokud jde o zadostiučinění za nemajetkovou újmu, v daném případě není dostačující samotné konstatování porušení práva, neboť trestní stíhání podstatným způsobem zasáhlo do života žalobkyně. Žalobkyně jako bezúhonná osoba pociťovala úzkost a nejistotu zejména s ohledem na skutečnost, že po podání obžaloby byl ve věci vydán soudem trestní příkaz, kterým byla uznána vinnou, měla rovněž obavu, že trestní stíhání pro přečin ohrožování výchovy dítěte může zhoršit její pozici v opatrovnickém řízení o nařízení dohledu nad výchovou jejích nezletilých dětí. Navíc je třeba konstatovat, že použití trestní represe bylo v daném případě nepřiměřené, skutkový stav nedoznal po celou dobu trestního stíhání žádné změny, zproštění obžaloby bylo pouze důsledkem právního posouzení jednání žalobkyně a je přitom nerozhodné, že trestní soud při konečném rozhodování vycházel z výkladu zákona provedeného až v průběhu trestního řízení Nejvyšším správním soudem. Na druhé straně však nelze odhlédnout od skutečnosti, že samotné trestní řízení trvalo velmi krátkou dobu, žalobkyně se o svém stíhání dozvěděla dne 18.10.2010 a již dne 13.1.2011 bylo řízení pravomocně skončeno zprošťujícím rozsudkem. Bylo rovněž prokázáno, že k medializaci případu došlo právě až v souvislosti se zprošťujícím rozhodnutím, žalobkyně tedy nebyla medializována jako pachatel trestného činu a takováto medializace nemohla do jejího života nijak výrazně negativně zasáhnout. Po zvážení všech shora uvedených skutečností dospěl odvolací soud k závěru, že zásah do osobnostní sféry žalobkyně nezákonným trestním stíháním je způsobilá odčinit celková částka 10.000,- Kč.

Z výše uvedených důvodů odvolací soud podle § 220 odst. 1 písm. a) o.s.ř. změnil napadený rozsudek v zamítavém výroku jen tak, že uložil žalovanému povinnost zaplatit žalobkyni zadostiučinění za nemajetkovou újmu ve výši 10.000,- Kč, jinak jej v tomto výroku a ve vyhovujícím výroku potvrdil podle § 219 o.s.ř. jako věcně správný.

O nákladech řízení před soudy obou stupňů (§ 224 odst. 2 o.s.ř.) bylo rozhodnuto podle § 142 odst. 3 o.s.ř. ve spojení s § 224 odst. 1 o.s.ř., neboť žalobkyně sice neměla ve věci plný úspěch, avšak rozhodnutí o výši plnění (přiměřeného zadostiučinění) záviselo na úvaze soudu. Při určení výše odměny advokáta vycházel odvolací soud z částky přiznané (10.303,- Kč), neboť celkový požadavek žalobkyně na přiměřené zadostiučinění byl nadhodnocený. V

řízení před soudem I. stupně tvoří náklady právního zastoupení žalobkyně odměna advokáta 9.060,- Kč (§ 3 vyhl. č. 484/2000 Sb. ve znění účinném do 29.2.2012), čtyři paušály po 300,- Kč (§ 13 odst. 1, 3 vyhl. č. 177/96 Sb.), cestovní výdaje v souvislosti se dvěma cestami zástupce žalobkyně na jednání před soudem I. stupně na trase Brno – Praha a zpět ve výši 756,- Kč (§ 13 odst. 1 vyhl. č. 177/96 Sb.), náhrada za promeškaný čas 2.100,- Kč při těchto cestách (§ 14 odst. 3 vyhl. č. 177/96 Sb.) a daň z přidané hodnoty 2.623,- Kč (20 % ze základu 13.116,- Kč) podle § 137 o.s.ř. V odvolacím řízení jde o odměnu advokáta 7.560,- Kč (§ 3 vyhl. č. 484/2000 Sb. ve znění účinném od 1.3.2012), dva paušály po 300,- Kč, cestovní výdaje v souvislosti s jednou cestou zástupce žalobkyně na jednání před odvolacím soudem na trase Brno – Praha a zpět ve výši 378,- Kč, náhrada za promeškaný čas 1.100,- Kč při této cestě a daň z přidané hodnoty 1.927,- Kč (20 % ze základu 9.638,- Kč) podle shodných ustanovení.

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku dovolání **n e n í** přípustné.

V Praze dne 10. května 2012

JUDr. Irena N o s k o v á v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Jana Němcová